

ДЕРЖАВНЕ ЗАМОВЛЕННЯ ЯК ЗАСІБ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ПОСТАЧАННЯ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

У статті проаналізовано основні проблеми засобів державного регулювання виробництва та постачання високотехнологічної продукції. Розглянуто питання державного замовлення як засобу державного регулювання зазначених відносин в Україні та його співвідношення з публічними закупівлями. Проведено дослідження застосування вказаного засобу державного регулювання в інших країнах в порівнянні з Україною. Акцентовано увагу на необхідності вдосконалення законодавства в сфері засобів державного регулювання виробництва та постачання високотехнологічної продукції та надані відповідні пропозиції.

Ключові слова: високотехнологічна продукція, державне замовлення, публічні закупівлі.

Постановка проблеми. Світовий досвід доводить, що без активної регуляторної ролі держави не може бути ефективною, соціально орієнтованою економікою. У світі не існує країни з високорозвинутою економікою, в якій влада відсторонюється від регулювання ключових соціально-економічних процесів. Порівнюючи високотехнологічний експорт та витрати на науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи України та країн світу, для національної економіки характерний досить низький рівень розвитку високих та наукомістких технологій. Зважаючи на те, що виробництво та постачання високотехнологічних товарів стає визначальним для інтенсивного типу економічного відтворення, адже перехід на випуск високотехнологічної продукції супроводжується зниженням матеріало- та енергоємності виробництва, зростанням продуктивності праці і відповідно підвищенням конкурентоспроможності країни, державне регулювання у вказаній сфері набуває особливо важливого значення. Разом з тим, проведений аналіз доводить явний дисонанс між задекларованими цілями розвитку виробництва та постачання високотехнологічної продукції та створенням державою необхідних інструментів для реалізації поставлених завдань.

Метою статті є визначення основних проблем засобів державного регулювання виробництва та постачання високотехнологічної продукції; аналіз державного замовлення як засобу державного регулювання зазначених відносин в Україні та його співвідношення з публічними закупівлями. Важливого значення набуває проведення дослідження застосування вказаного засобу державного регулювання в

інших країнах в порівнянні з Україною. Як результат дослідження, однією з цілей є надання пропозицій щодо вдосконалення законодавства в сфері засобів державного регулювання виробництва та постачання високотехнологічної продукції.

Об'єктом даного дослідження є система відносин, закріплена сукупністю правових норм, що регулюють державне замовлення як засіб державного регулювання виробництва та постачання високотехнологічної продукції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Деякі моменти сутності «державного замовлення», «державних закупівель» та державного замовлення високотехнологічної продукції висвітлені у працях Кіндзерського Ю., Мельникова О., Саліхової О., Яремчук Н., Грінько І., Матюшенка І., Глібка С., Пасмор М. та ін. Більшість вказаних дослідників зосереджували увагу на окремих аспектах проблематики, в даній же роботі зроблено спробу дослідити проблеми державного замовлення як одного з найефективніших засобів державного регулювання розвитку виробництва та постачання високотехнологічної продукції.

Виклад основного матеріалу. Держава використовує безліч форм та механізмів для безпосереднього та опосередкованого впливу в тому числі, і на діяльність щодо виробництва та постачання високотехнологічної продукції.

Разом з тим, на думку ряду вчених-дослідників, постає питання про системність регулювання створення високотехнологічного продукту, продукції та експорту останньої, оскільки необхідна неперервність процесу створення та реалізації високотехно-

логічної продукції. Вирішення цієї проблеми можливе при встановленні співвідношення стимулювання окремих галузей науки та економіки в програмних та нормативно-правових актах, які можуть сприяти розвитку та експорту високих технологій [17, с. 41].

Складність державного регулювання господарської діяльності у сфері виробництва та постачання високотехнологічної продукції полягає в ряді причин. По-перше, на законодавчому рівні конкретно та безумовно не визначено самого поняття високотехнологічної продукції. А відтак, за відсутності розуміння предмету регулюючого впливу держави – неможливо належним чином упорядкувати зазначені відносини. По-друге, поняття високотехнологічної продукції є досить багатоаспектним, різноплановим та характеризується різноманітністю процесів, а також видів господарської діяльності. Таким чином, запровадження однакових засобів державного регулювання діяльності з виробництва та постачання різної високотехнологічної продукції є сумнівним з точки зору ефективності. По-третє, швидкий цикл розвитку високотехнологічної продукції зумовлює необхідність оперативного пристосування держави та застосування відповідного засобу регулювання.

До першої групи засобів державного регулювання господарської діяльності згідно ГК України віднесено державне замовлення, що є засобом державного регулювання економіки шляхом формування на договірній (контрактній) основі складу та обсягів продукції (робіт, послуг), необхідної для пріоритетних державних потреб, розміщення державних контрактів на поставку (закупівлю) цієї продукції (виконання робіт, надання послуг) серед суб'єктів господарювання, незалежно від їх форми власності.

Державне замовлення в розвинених країнах є невід'ємною складовою регулювання економіки і одним із засобів реалізації стратегічних планів та програм розвитку економіки, науки і техніки, створення суспільних благ та розв'язання соціальних проблем населення. Виконуючи роль найбільшого замовника, держава активно залучає суб'єктів господарювання усіх форм власності як підрядника для реалізації своїх економічних і соціальних цілей, вступаючи з останнім у договірні відносини. Така взаємодія охоплює широкий спектр контрактів – від простих – на постачання певних товарів, до складних – на виконання великих, комплексних проектів. Розмір державного ринку (обсяг усіх товарів, робіт і послуг, що замовляються і закуповуються державою) в більшості розвинених країн Заходу перебуває в межах 20 – 30 % ВВП. Наприклад, у США він дорівнює третині ВВП, а витрати федерального уряду на закупівлю продукції, за деякими оцінками, сягають близько 40 % видатків федерального бюджету. На противагу викладеному, в Україні останнім часом

державне замовлення вважається пережитком радянської планової економіки, хоча й останнє законодавчо віднесено до основних засобів регулюючого впливу держави на діяльність суб'єктів господарювання [5, с. 29]. Важливість питання дійсно висока, оскільки на сьогодні український ринок публічних закупівель складає біля 260 млн. грн. або 10,8 % ВВП [13].

Разом з тим, згідно інформації суб'єктів господарювання, які випускають високотехнологічну продукцію, найбільш результативними та очікуваними заходами держави в частині підтримки вказаної діяльності є пільги в оподаткуванні та державне замовлення (близько 19 % респондентів). [6, с. 20].

Водночас, на політичному рівні в нашій державі проголошено курс на забезпечення стимулювання випуску середньо- та високотехнологічної продукції через механізм державного замовлення [7, с. 235].

На даний час, в Україні система задоволення державних потреб включає в себе дві групи, до яких належать державне замовлення, загальні положення якого викладені в Господарському кодексі України, та публічні закупівлі, які регулюються Законом України «Про публічні закупівлі». Особливістю державного замовлення є задоволення пріоритетних державних потреб, а публічні закупівлі здійснюються майже у всіх випадках придбання товарів, робіт та послуг за бюджетні кошти або ж наявності у статутному капіталі замовників державної або комунальної частки акцій (часток, паїв), яка перевищує 50 відсотків, або більшістю голосів у вищому органі управління тощо [2].

На теоретичному рівні існує думка про те, що категорії «державне замовлення» і «державні закупівлі» («публічні закупівлі») є взаємопов'язаними, але не тотожними. Під державним замовленням слід розуміти обґрунтовану і нормативно оформлену вимогу до придбання товарів для суспільних потреб, тоді як державні (публічні) закупівлі є завершальним етапом у їх задоволенні (забезпеченні). Категорія публічних закупівель характеризує результат процесу ринкової контрактації між державою-замовником і підприємством-підрядником, тобто відображає стадію виконання державного замовлення, або, інакше кажучи, є заключною стадією процесу. Таким чином, публічні закупівлі є невід'ємною частиною і лише одним із етапів реалізації державного замовлення, а тому не можуть розглядатися та існувати окремо від нього [8, с. 6].

До наведеного варто додати, що публічні закупівлі товарів, робіт і послуг є правовим механізмом, який дає змогу державі обрати суб'єктів господарювання, які виконують державне замовлення на найбільш вигідних ринкових умовах. Так, на відміну від «державного замовлення», яке є орієнтовним планом-декларацією держави, «публічні закупівлі» – це

вже безпосередній процес придбання конкретних товарів, робіт, послуг [12, с. 187].

З прийняттям Закону України «Про здійснення державних закупівель» від 10.04.2014 № 1197-VII (який на даний час втратив свою чинність) втратив чинність Закон України «Про державне замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб». Норма Господарського кодексу України щодо того, що засади та загальний порядок формування державного замовлення на поставку (закупівлю) продукції, виконання робіт, надання послуг для задоволення пріоритетних державних потреб визначаються законом, незважаючи на втрату чинності спеціальним законом, залишилася (стаття 13 ГК України).

Отже, фактично законодавством України державне замовлення зводиться до єдиного етапу (що по своїй суті має бути кінцевим, та якому має передувати ряд дій) – публічних закупівель. Указане підтверджується також і в Аналітичній доповіді до Щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2015 році», згідно якої державні закупівлі визнано єдиним механізмом державного замовлення в Україні [7, с. 235].

Наприклад, ряд замовників (державні, комунальні підприємства, органи влади тощо) щорічно закуповують товари, що за своєю суттю є високотехнологічними, або ж роботи, які передбачають використання (наприклад, під час ремонту) високотехнологічних матеріалів та запасних частин, тобто застосовують так званий «єдиний механізм державного замовлення». Проте, кожен із таких замовників окремо, без врахування будь-яких державних програм та стратегій розвитку, за відсутності централізованого планування, критеріїв щодо локалізації виробництва предмета закупівлі, складають плани закупівель, відповідні вимоги до учасників та власне предмету закупівлі. Тобто, останні роблять це на власний розсуд, оскільки відсутнє економічне обґрунтування обсягів державного замовлення у контексті його відповідності державним цілям і суспільним потребам, а процес планування замовлення нормативно не забезпечений через відсутність обґрунтованої регламентації норм потреб у товарах, роботах, послугах, які планується виробляти і закуповувати за державним замовленням. Як наслідок, хоча і у більшості тендерних процедур отримують перемогу українські суб'єкти господарювання, високотехнологічна продукція, яку вони постачають є, здебільшого, іноземного виробництва. Водночас, при наявності певної державної стратегії розвитку високотехнологічної продукції, конкретних цілей держави у вказаному напрямку, централізованого планування державних замовлень, можливо було б здійснити закупівлю

аналогічних високотехнологічних товарів, які вироблені (модернізовані, зібрані, укомплектовані тощо) в Україні. Вказане дозволило б стимулювати розвиток вітчизняного виробництва високотехнологічної продукції, та, відповідно, її постачання, в тому числі, і на експорт. Тобто, самому факту здійснення публічних закупівель (який є засобом раціонально та ефективного використання коштів) замовником має передувати певний ряд дій з боку держави.

Таким чином, існує ймовірність того, що використання одного з найпотужніших регуляторних інструментів, за допомогою якого, можливо стимулювати розвиток виробництва та постачання високотехнологічної продукції, буде зведено до мінімуму та лише формального закріплення, без прив'язки до цільових програм розвитку.

Попри всю недосконалість законодавства про державне замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб, яке на даний час втратило чинність, варто відмітити, що, починаючи з 1998 року по 2013 рік, обсягами державного замовлення кожного року були передбачені кошти на розроблення найважливіших новітніх технологій за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки та розвиток матеріально-технічної бази наукової і науково-технічної діяльності. Тобто, указаний механізм державного замовлення надавав можливість використовувати бюджетні кошти на розвиток сфери виробництва високотехнологічної продукції, насамперед, шляхом її розроблення, створення, випробування тощо. Такі обсяги державного замовлення формувалися централізовано та з визначеною періодичністю (щорічно), що надавало змогу втілити в життя курс держави на розвиток високотехнологічної сфери та стимулювання випуску наукоємної продукції. Частково, на даний час питання державного замовлення науково-технічної продукції регулюється Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність», згідно якого державне замовлення на найважливіші науково-технічні (експериментальні) розробки та науково-технічну продукцію формується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері наукової і науково-технічної діяльності, у вигляді переліку, що затверджується Кабінетом Міністрів України відповідно до законодавства [15]. Проте, усього спектру можливостей як засобу державного регулювання розвитку виробництва та постачання високотехнологічної продукції, вказана норма не надає.

Для порівняння можна звернутись до регулювання аналогічних правовідносин в інших країнах, наприклад США. Згідно з Кодексом федерального регулювання (Code of Federal Regulation), планування, розміщення і контроль виконання державного за-

мовлення становлять одну з важливих і складних економічних функцій держави. Кожне федеральне відомство формує замовлення згідно з встановленими урядовими цілями і пріоритетами у розвитку країни, у межах своєї спеціалізації. Інтеграцію закупівель у бюджетний процес передбачено з його початкової стадії шляхом складання попередніх планів закупівель. Державне замовлення поділяється на ряд видів, для кожного з яких передбачено окремі способи розміщення і відповідні державні контракти. Законодавством США окремо виділяються науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, а також великі наукововиробничі проекти, результатом яких мають стати нова високотехнологічна техніка або технічна система (так звані «найважливіші системи»). В свою чергу, для вказаних державних замовлень розроблені типові контракти, в яких враховані особливості предмета замовлення - придбання і створення новітніх видів технологій. Слід звернути увагу, що державні контракти на науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, а також створення високотехнологічних продуктів, містять додатковий спеціальний розділ, який врегульовує питання прав інтелектуальної власності на остаточні прямі та побічні результати їх виконання. Цей аспект є надзвичайно важливим з точки зору забезпечення високої мотивації підрядників до виконання контрактів [8, с. 10–11].

Про орієнтованість державних замовлень на розвиток високотехнологічної сфери свідчить також і те, що держава гарантує прибуток виконавця науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, шляхом укладення контрактів на відшкодування витрат (cost reimbursement). Це обумовлено тим, що при виконанні передових науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт загальний обсяг витрат зазвичай важко передбачити. У таких випадках контракт на відшкодування витрат забезпечує фінансування робіт за кошторисом фактичних витрат плюс встановлений законодавством нормативний прибуток виконавця [14, с. 120].

Отже, законодавством США з метою розвитку сфери виробництва та постачання високотехнологічної продукції за допомогою механізму державного замовлення вжито ряд найважливіших заходів: встановлено урядові цілі і пріоритети у розвитку країни; деталізовано механізм планування закупівель відповідно до встановлених цілей; виокремлено науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, придбання і створення високотехнологічної продукції, як специфічні види державних замовлень, яким притаманні певні особливості та які закуповуються відповідно до типових контрактів; врегульовано питання прав інтелектуальної власності на остаточні прямі та побічні результати виконання науково-

дослідних та дослідно-конструкторських робіт, що є предметом державного замовлення.

Згідно законодавства про закупівлі Російської Федерації (далі – РФ), плани закупівель товарів, робіт, послуг конкретних замовників, визначених Урядом РФ, повинні містити перелік інноваційної, високотехнологічної продукції, що закуповується в річному обсязі, визначеному Урядом РФ [9, с. 36]. З однієї точки зору, вказаний підхід дозволить збільшити обсяги закупівель високотехнологічної продукції за рахунок державних коштів, тим самим стимулюючи виробництво такої продукції. З іншої – може призвести до ризиків укладання договорів закупівель заради самої наявності таких договорів, тим самим витрачаючи бюджетні кошти на продукцію, в якій відсутня необхідність, виконавши плани закупівель, поставлені урядом.

У свою чергу, відповідно до Комунікації Європейської комісії «Європа 2020 – Керівна ініціатива – Інноваційний Союз» великі державні замовники відіграють важливу роль у стимулюванні та фінансуванні високотехнологічних підприємств. Європейська комісія зазначає, що державні закупівлі становлять приблизно 17 % від ВВП ЄС, а отже вони є важливим ринком. У Комунікації наголошується на тому, що з 2011 року держави-члени повинні спеціально виділяти кошти для закупівель науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт та закупівель готової інноваційної (високотехнологічної) продукції та послуг. З прийняттям нових Директив ЄС щодо здійснення державних закупівель, ЄС зробив правове поле більш сприятливим для досягнення поставлених цілей [10, с. 110]. Зокрема, згідно п. 47 Преамбули Директиви про державні закупівлі 2014/24/ЄС, зазначено, що наукові дослідження та інновації є одним з основних чинників зростання у майбутньому, вони були покладені в основу Європейської стратегії для забезпечення раціонального, стійкого і всеосяжного зростання до 2020 року [11]. Державні органи повинні обирати найкращий стратегічний підхід у застосуванні державних закупівель для стимулювання інновацій. У зв'язку з викладеним, ЄС створює необхідні умови для застосування та здійснення таких закупівель.

Висновки. Як вбачається з викладеного, за аналогією в Україні державне замовлення можливо перетворити в потужний елемент стимулювання виробництва та постачання високотехнологічної продукції. Найважливішим у вказаному є установлення державою пріоритетних цілей державного замовлення, результатом виконання яких буде створення високотехнологічної продукції, та постачання власне такої продукції. Другим кроком є удосконалення Закону України «Про публічні закупівлі» у частині доповнення положеннями щодо спеціального (спрощеного) порядку здійснення закупівель наукоємної,

високотехнологічної продукції; застосування обов'язкового використання певної частки витрат від загального обсягу річного плану закупівель на високотехнологічну продукцію, не обмежуючи замовників конкретним найменуванням такої продукції; а також локалізації виробництва зазначеної продукції (із наведенням певного переліку) на території України, як додаткового критерію оцінювання пропозиції учасника закупівлі. Крім того, зважаючи на склад-

ність предмету державного замовлення в сфері високотехнологічної продукції (зокрема, держава може закуповувати як сам високотехнологічний продукт, так і науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, результатом виконання яких буде створення високотехнологічної продукції) слід на законодавчому рівні визначити порядок набуття/користування правами інтелектуальної власності на високотехнологічну продукцію.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18. С. 44.
2. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 9. С. 5.
3. Про здійснення державних закупівель: Закон України від 10.04.2014 № 1197-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 24. С. 2084.
4. Про державне замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб: Закон України від 22.12.1995 № 493/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 3. С. 9.
5. Кіндзерський Ю. Інститут державного замовлення в Україні: причини та наслідки функціональної деградації. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. 2014. № 2. С. 28–50.
6. Саліхова О. Б. Адресна державна підтримка як чинник стимулювання розвитку високотехнологічних виробництв в Україні. *Економіка і прогнозування*. 2011. № 2. С. 9–23.
7. Аналітична доповідь до Щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2015 році». Київ: НІСД, 2015. 684 с.
8. Кіндзерський Ю. Державне замовлення у світі та особливості його застосування у політиці розвитку: уроки для України. *Економіка України*. 2015. № 3 (640). С. 4–25.
9. Андреев В. К., Андреева Л. В. Меры стимулирования малого и среднего бизнеса в сфере государственных и корпоративных закупок. *Журнал предпринимательского и корпоративного права*. 2016. № 2 (2). С. 34–39.
10. Малолітнева В. К. Правове регулювання здійснення державних закупівель інновацій як засобу реконструкції економіки України. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 3. С. 109–113.
11. On public procurement and repealing Directive 2004/18/EC: Directive 2014/24/EU of the European Parliament and the Council of 26 February 2014. *OJ*. 2014. L. 94. P. 65–242.
12. Оврамець Ю. О. Поняття та сутність «публічних закупівель» в адміністративному праві України. *Науковий вісник НУБіП України. Серія: Право*. № 264 (2017). С. 185–194.
13. Жмеренецький О. Протекціонізм або імпорт: чи варто захищати українського виробника. *Економічна правда*. 2017. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2017/11/21/631404/>.
14. Мельников О. С. Організація системи державних закупівель у США. *Актуальні проблеми державного управління*. 2012. № 2 (42). С. 117–123.
15. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 3. С. 5.
16. Про державне замовлення на науково-технічні (експериментальні) розробки та науково-технічну продукцію у 2016 році: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 липня 2016 року № 476. *Офіційний вісник України*. 2016. № 61. С. 55.
17. Матюшенко І. Ю., Глібоко С. В., Пасмор М. С. Практичні аспекти визначення високотехнологічних галузей і продукції в Україні. *Соціальна економіка*. 2018. Вип. 55. С. 37–49.

REFERENCES

1. Hospodarskyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 16.01.2003 No 436-IV. (2003). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Supreme Council of Ukraine*, 18. S. 44 [in Ukrainian].
2. Pro publichni zakupivli: Zakon Ukrainy vid 25.12.2015 No 922-VIII. (2016). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Supreme Council of Ukraine*. 9. S. 5 [in Ukrainian].

3. Pro zdiisnennia derzhavnykh zakupivel: Zakon Ukrainy vid 10.04.2014 No 1197-VII. (2014). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Supreme Council of Ukraine*. 24. S. 2084 [in Ukrainian].
4. Pro derzhavne zamovlennia dlia zadovolennia priorytetnykh derzhavnykh potreb: Zakon Ukrainy vid 22.12.1995 No 493/95-VR. (1996). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Supreme Council of Ukraine*. 3. S. 9 [in Ukrainian].
5. Kindzerskyi, Yu. (2014). Instytut derzhavnogo zamovlennia v Ukraini: prychny ta naslidky funktsionalnoi dehradatsii. *Visnyk Kyivskoho natsionalnogo torhovelno-ekonomichnogo universytetu – Bulletin of the Kiev National Trade and Economic University*, 2. pp. 28–50 [in Ukrainian].
6. Salikhova, O.B. (2011). Adresna derzhavna pidtrymka yak chynnyk stymuliuвання rozvytku vysokotekhnolohichnykh vyrobnytstv v Ukraini. *Ekonomika i prohnozuvannia - Economics and Forecasting*, 2. pp. 9–23 [in Ukrainian].
7. Analychna dopovid do Shchorichnogo Poslannia Prezydenta Ukrainy do Verkhovnoi Rady Ukrainy «Pro vnutrishnie ta zovnishnie stanovyshe Ukrainy v 2015 rotsi». Kyiv: NISD[in Ukrainian].
8. Kindzerskyi, Yu. (2015). Derzhavne zamovlennia u sviti ta osoblyvosti yoho zastosuvannia u politytsi rozvytku: uroky dlia Ukrainy. *Ekonomika Ukrainy – Economic of Ukraine*, 3 (640). pp. 4–25 [in Ukrainian].
9. Andreyev, V.K., Andreyeva, L.V. (2016). Mery stimulirovaniya malogo i srednego biznesa v sfere gosudarstvennykh i korporativnykh zakupok. *Zhurnal predprinimatelskogo i korporativnogo prava - Journal of Entrepreneurship and Corporate Law*, 2 (2). pp. 34–39 [in Russian].
10. Malolitneva, V.K. (2016). Pravove rehuliuвання zdiisnennia derzhavnykh zakupivel innovatsii yak zasobu rekonstruktsii ekonomiky Ukrainy. *Porivnialno-analychne parvo – Comparative and analytical right*, 3. pp. 109–113 [in Ukrainian].
11. On public procurement and repealing Directive 2004/18/EC: Directive 2014/24/EU of the European Parliament and the Council of 26 February 2014. OJ. 2014. L. 94. P. 65–242 [in English].
12. Ovrामets, Yu.O. (2017). Poniattia ta sutnist «publichnykh zakupivel» v administratyvnomu pravi Ukrainy. *Naukovyi visnyk NUBiP Ukrainy. Seriya: Pravo – Scientific Bulletin of NUBiP of Ukraine. Series: Right*, 264. pp. 185–194 [in Ukrainian].
13. Zhmerenetskyi, O. (2017). Proteksionizm abo import: chy varto zakhyschaty ukraïnskoho vyrobnyka. *Ekonomichna Pravda – Economic truth*. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2017/11/21/631404/> [in Ukrainian].
14. Melnykov, O.S. (2012). Orhanizatsiia systemy derzhavnykh zakupivel u SShA. *Aktualni problemy derzhavnogo upravlinnia – Actual problems of public administration*, 2 (42). pp. 117–123 [in Ukrainian].
15. Pro naukovu i naukovo-tekhnichnu diialnist: Zakon Ukrainy vid 26.11.2015 No 848-VIII. (2016) *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Supreme Council of Ukraine*. 3. S. 5 [in Ukrainian].
16. Pro derzhavne zamovlennia na naukovo-tekhnichni (eksperymentalni) rozrobky ta naukovo-tekhnichnu produktsiiu u 2016 rotsi: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 27 lypnia 2016 roku No 476. (2016). *Ofitsiyni visnyk Ukrainy – Official Bulletin of Ukraine*, 61. S. 55 [in Ukrainian].
17. Matiushenko, I.Yu., Hlibko, S.V., Pasmor, M.S. (2018). Praktychni aspekty vyznachennia vysokotekhnolohichnykh haluzei i produktsii v Ukraini. *Sotsialna ekonomika – Social economy*, 55, pp. 37–49 [in Ukrainian].

ЧУБЕНКО В. А.,

соискатель НИИ правового обеспечения инновационного развития НАПрН Украины

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ЗАКАЗ КАК СРЕДСТВО ГОСУДАРСТВЕННОЙ РЕГУЛЯЦИИ ПРОИЗВОДСТВА И ПОСТАВКИ ВЫСОКОТЕХНОЛОГИЧНОЙ ПРОДУКЦИИ

В статье проанализированы основные проблемы средств государственной регуляции производства и поставки высокотехнологичной продукции. Рассмотрены вопросы государственного заказа и его соотношение с публичными закупками. Акцентировано внимание на необходимости совершенствования законодательства в указанной сфере и предоставлены соответствующие предложения.

Ключевые слова: высокотехнологичная продукция, государственный заказ, публичные закупки.

CHUBENKO V. A.

PhD Candidate of the Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development of National Academy of Law Sciences of Ukraine

GOVERNMENT ORDER AS A MEANS OF PUBLIC REGULATION OF PRODUCTION AND SUPPLY OF HIGH-TECH PRODUCTS

Problem setting. World experience proves that without an active regulatory role of the state there can be no effective, socially oriented economy. Despite the fact that the production and supply of high - tech goods is becoming crucial for the intensive type of economic reproduction, because the transition to the production of high-tech products is accompanied by a decrease in material and energy intensity of production, increasing productivity and, accordingly, increasing the competitiveness of the country, state regulation in this area is particularly important. That key is the creation of the state necessary tools for the implementation of the tasks.

Analysis of recent researches and publications. Some of the highlights entity government order, public procurement and state order of high-tech products come in the works Kindzerskiy Yu., Melnikov A., Salikhova A., Yaremchuk N., Grinko I., Matyushenko I., Glibko S., Pastor N. etc. Most of these researchers have focused on separate aspects of the issue, in this paper we attempt to explore the problems of the government order as one of the most effective means of state regulation of development of production and supply of high-tech products.

The target of research is the definition of the main problems of means of state regulation of production and supply of high-tech products and ways to solve them.

Article's main body. The article analyzes the main problems of state regulation of production and supply of high-tech products. The questions of government order as a tool of state regulation of these relations in Ukraine and its relationship with public procurement. A study of the use of this means of state regulation in other countries compared to Ukraine. The attention is focused on the need to improve the legislation in the sphere of state regulation of production and supply of high-tech products and the relevant proposals are given.

Conclusions and prospects for the development. A government order may turn into a powerful element in stimulating the production and supply of high-tech products in Ukraine. The most important thing in this is the establishment by the state of priority goals of the state order, the result of which will be the creation of high-tech products, and the supply of such products. The second step is to improve the Law of Ukraine "on public procurement", providing in the latter a number of provisions for the procurement of high-tech products. At the same time, the main attention in this case requires the identification of products as high-tech and its presence in the relevant list.

Keywords: high-tech products, government orders, public procurement.